

Jeśli nie rzepak to co?

Zasadniczy wpływ na rozwój produkcji rzepaku w Unii Europejskiej oraz po akcesji w 2004 roku w Polsce, wywarła Dyrektywa 2003/30/WE w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych z dnia 8 maja 2003 r.

Umacniając podstawy sektora biopaliwowego spowodowała ona istotne zwiększenie zapotrzebowania na rzepak, zapewniając rolnikom pewność zbytu nasion, co gwarantowały jej przepisy.

Należy zaznaczyć, że rzepak i inne rośliny oleiste nie były i nie są objęte w UE działaniami interwencyjnymi w ramach WPR. Dyrektywa 2003/30/WE miała natomiast pośredni wpływ interwencyjny stwarzając rolnikom możliwość uzyskania dodatkowych dochodów przez zwiększenie produkcji.

W przypadku naszego kraju to po przystąpieniu do UE produkcja rzepaku stała się najszybciej rozwijającym się działem produkcji roślinnej.

Według GUS zbiory rzepaku w roku 2014 wyniosły około 3,2 mln ton jego nasion. Natomiast potencjalne możliwości produkcji rzepaku w Polsce można szacować na co najmniej 3,5 mln ton.

Obecnie rzepak uprawiany jest w około 90 000 gospodarstw rolnych i wliczając osoby pracujące w jego przetwórstwie i otoczeniu stanowi źródło utrzymania dla około 0,4 miliona osób. Zainicjowany rozwojem produkcji biodiesla wzrost produkcji rzepaku szczególnie dobrze widoczny w ciągu ostatnich kilku lat uzyskany był głównie za sprawą postępu technologicznego notowanego w jego uprawie.

Postęp ten wykorzystują z powodzeniem rolnicy produkujący rzepak, którzy pozostają jemu wierni przez wiele lat i są znakomicie wyedukowani i sprawni w tym działaniu.

Znajduje to odzwierciedlenie w fakcie, że w ciągu ostatnich dwunastu lat nastąpił znaczący postęp wykorzystaniu potencjału hodowlanego wyrażonego różnicą plonu uzyskiwanego w warunkach doświadczalnych i polowych.

O ile w roku 2001 wykorzystywanych było tylko 53% potencjalnych możliwości materiału siewnego, to 13 lat później wielkość ta wzrosła do 65 %.

Czytelną ilustrację słuszności tej tezy mogą stanowić również dane przedstawione w przedstawionej na stronie 2 tabeli dotyczące ilości odmian rzepaku, kukurydzy oraz dla porównania roślin strączkowych wpisywanych do Krajowego Rejestru w latach 2004 – 2014 oraz 2010 - 2014.

Postęp w hodowli rzepaku i kukurydzy, będących dwoma podstawowymi surowcami rolniczymi do produkcji biokomponentów, jednoznacznie świadczy o upatrywaniu przez hodowców przyszłości w tych gatunkach.

Niestety, z przyczyn, których obecnie można się jedynie domyślać od ponad dwóch lat trwa unijna kampania antyrzepakowa.

Zapoczątkowana została ona jesienią 2012 roku propozycją Komisji Europejskiej, która chce obniżenia o połowę wskaźnika udziału w paliwach transportowych paliw tzw. I generacji przewidzianego na 10% do końca 2020 roku. Późniejsze „manewrowanie” poziomem tego wskaźnika niewiele jednak zmienia w ogólnym osądzie antyrzepakowych działań Komisji Europejskiej. W ramach tych działań Komisja, pod pretekstem szkodliwego działania na pszczoły, na dwa lata wprowadziła bezalternatywny zakaz stosowania jedynych dopuszczonych do ochrony rzepaku neonikotynoidowych zapraw nasiennych, co bez wątpienia musi negatywnie skutkować na wielkość plonu.

Ciąg dalszy na następnej stronie.

W numerze:

- Jeśli nie rzepak to co?str.1, 2, 3
- Biopaliwa w Europie- strona internetowastr.3
- Zmniejszenie cen żywności - w tym olejustr.3
- Bilans oleistych w sezonie 2014/2015 wg KEstr.4
- Prognoza zbiorów oleistych w sezonie 2015/2016str. 4
- Plan Urzędowej Kontroli Pasz na rok 2015str. 5
- Wzrost subsydiów dla biodiesla - Indonezjastr. 5
- PSPO ma nowego członka – STA OIL Sp. z o.o.str. 5
- Notowaniastr.6

Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju

ul. Grzybowska 2 lok. 49
00-131 Warszawa
tel.: 22 313 07 88
fax.: 22 436 39 66
e-mail: biuro@pspo.com.pl
www.pspo.com.pl

Oil Express:

Redakcja: **Joanna Żuchniewicz**

Foto: własne, www.freefoto.pl,

www.pixabay.com

Jeśli nie rzepak to co? – cd.

Tabela 1. Wykorzystanie potencjału hodowlanego

Roślina	Lata			
	2004 - 2014	%	2010 - 2014	%
Rzepak	125	41	75	46
Kukurydza	137	44	73	45
Strączkowe	46	15	16	9
Razem	308	100	164	100

Wobec rozpoczęcia przez KE kampanii antyrzepakowej zasadne staje się uzyskanie odpowiedzi na pytanie Jeśli nie rzepak to co?

Wyczerpująca odpowiedź na tak postawione pytanie powinna składać się z odpowiedzi na dwa inne pytania. Co w zakresie skutków gospodarczych oraz co w zamian w zakresie surowców do produkcji biopaliw?

Co w zakresie skutków gospodarczych?

W przypadku Polski wspomniana uprzednio propozycja ograniczenia udziału biopaliw I generacji spowoduje znaczne ograniczenie produkcji rzepaku skutkujące destabilizacją produkcji rolniczej w postaci obniżki dochodów rolników przez znaczne ograniczenie produkcji rzepaku, a także:

- ♦ utratą źródła utrzymania przez kilkaset tysięcy osób,
- ♦ ograniczeniem przerobu nasion rzepaku, co może się równać z koniecznością zamknięcia części krajowych zakładów przetwórczych
- ♦ koniecznością odłogowania około pół miliona hektarów gruntów ornych wysokiej jakości.
- ♦ poważnymi zakłóceniami w produkcji zbóż, a głównie pszenicy.

Jednym z najgroźniejszych skutków takich działań będzie istotne osłabienie konkurencyjności unijnych producentów i przetwórców rzepaku wobec jego pozaunijnych producentów

i przetwórców, którzy są wolni od różnych obciążających unijnych przedsiębiorców zobowiązań.

Znaczne ograniczenie produkcji biopaliw I generacji spowoduje istotne pogorszenie bilansu paszowego będące skutkiem zmniejszenia produkcji pasz rzepakowych nawet o 2/3 i konieczność zwiększenia przez UE importu śruty sojowej, co będzie stymulowało zjawisko wylesiania tropikalnych lasów deszczowych, które z taką zaciętością zwalczają tzw. ekolodzy.

Co w zamian w zakresie surowców do produkcji biopaliw?

To dobrze, że ciągle poszukuje się surowców i opracowuje się rozmaite metody przemysłowych produkcji biopaliw tzw. zaawansowanych generacji. Jednak większość z nich nie jest jak na razie opłacalna, zwłaszcza na skalę przemysłową, ze względu na wysoki koszt ich produkcji. Szkoda tylko, że w zamian za administracyjne ograniczanie uprawy rzepaku jako surowca paliwowego proponuje się kolejne fantasmagorie i rojenia, które wobec realiów ekonomicznych mają olbrzymie szanse pójść na dno szuflad unijnych urzędników szybciej niż Titanic.

Upatrywanie źródeł biomasy o przemysłowym znaczeniu w projektach typu tropikalna jatrofa czyli obrzydlec przeczyszczający, lnicznik siewny (Inianka, rydz) uprawiany w Europie od

co najmniej 3 000 lat bez większego powodzenia lub algi, wzmacnia i podsycza tylko w urzędnikach KE poczucie własnego znaczenia w dyskusjach o takich utopijnych projektach.

Tylko nieco lepiej wygląda sprawa w przypadku słomy rzepaku i zbóż, która mogłaby być źródłem surowca do produkcji biopaliw, gdyby usunąć klika jej niedostatków.

Żeby stała się ona surowcem na skalę przemysłową należałoby „jedynie” udoskonalić czynniki warunkujące takie jej wykorzystanie jak:

- ♦ wysoka wilgotność utrudniająca przechowywanie,
- ♦ niska gęstość wpływająca na koszty transportu,
- ♦ zdarzająca się często konieczność wstępnego przerobu,
- ♦ struktura obszarowa gospodarstw rolnych, w której dominują gospodarstwa małe, co ogranicza możliwości wykorzystania wysokowydajnych maszyn do zbioru i przerobu,
- ♦ zapewnienie ciągłości dostaw oraz sprawnego systemu skupu,
- ♦ zapewnienie możliwości magazynowania.

Po pomyślnym udoskonaleniu powyższych czynników prawie już tylko pozostaje produkować biopaliwa, ale jak powszechnie wiadomo „prawie” czyni często wielką różnicę.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Jeśli nie rzepak to co? – cd.

Kolejnego rewolucyjno-rewelacyjnego źródła biopaliw KE upatruje w olejach posmażalniczych tzw. UCO (Used Cooking Oil). To dobrze, że jest możliwość ich zagospodarowania, ale to źle, że naznaczone są one piętnem kryminogenności.

Ponadto, w przypadku Polski ich podaż jest więcej niż symboliczna, ponieważ według danych Greena szacunkowy rynek UCO w Polsce w roku 2013 wyniósł 31 000 ton stanowiąc około 3% zużywanych obecnie estrów metylowych.

Teoretycznie paliwa zaawansowanych generacji mogą być także otrzymane z odpowiednio zmodyfikowanych roślin z wbudowanymi enzymami.

Jest to możliwe w związku z dynamicznym postępem w dziedzinie biologii i nauk rolniczych. Bardzo możliwe stanie się wyhodowanie roślin o fizjologii zmienionej pod kątem możliwości asymilacji dwutlenku węgla. Rośliny te będą mogły stanowić surowiec do produkcji biopaliw

zaawansowanych generacji, ale przykład historycznej kampanii przeciw roślinom transgenicznym każe z ostrożnością podchodzić do takiej perspektywy.

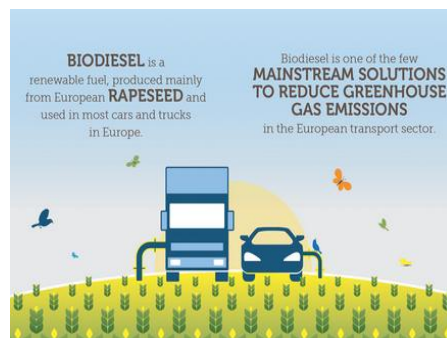
W świetle przytoczonych alternatyw dla rzepaku pozostaje mieć nadzieję, że KE jak każdy słaby kierowca przekonany o swoich umiejętnościach w końcu wyląduje w rowie.

Lech Kempczyński, PSPO

Biopaliwa w Europie – nowa strona internetowa

Dzięki wspólnej inicjatywie unijnych organizacji European Biodiesel Board, European Oilseed Alliance i FEDIOL, którego członkiem jest PSPO uruchomiono serwis internetowy poświęcony biopaliwom w Europie pod adresem www.europeanbiofuels.eu. Serdecznie zachęcamy do zapoznania się z nim.

Zmniejszenie cen żywności, w tym oleju

W styczniu 2015 roku comiesięczny indeks światowych cen żywności FAO zmniejszył się. Indeks wskazujący na miesięczne zmiany cen dla koszyka produktów żywnościowych (zboża, oleje, nabiał, mięso i cukier) dla stycznia 2014 roku był na poziomie średnio 182,7 punktów wobec 188,6 pkt., czyli 3,6 pkt. albo tj. 1,9% mniej niż w grudniu poprzedniego roku. Oznacza to po dwóch miesiącach stabilizacji (w październiku i listopadzie 2014 r.) drugi miesiąc z rzędu powrót do spadkowej tendencji notowanej od marca do września

poprzedniego roku. W styczniu 2014 roku indeks był na poziomie 203,2 pkt. zatem od roku zmniejszył się o 10,1%. W skali miesięcznej przy stabilnych cenach artykułów mleczarskich i cukru przeważyły spadki cen pozostałych produktów (zboż, olejów, oraz mięsa).

W styczniu 2015 roku indeks cen olejów roślinnych FAO był na poziomie 156 pkt., czyli był mniejszy o 4,7 pkt. (lub 2,9%) niż w grudniu poprzedniego roku oraz 17,3% poniżej poziomu ze stycznia 2014 roku. Styczniowy indeks był na najniższym poziomie od października 2009 roku. Spadek tego

indeksu odzwierciedlał przede wszystkim redukcję cen oleju palmowego i sojowego na skutek spadku popytu importowego na olej palmowy oraz perspektywy ogromnych zbiorów soi (które przyczynią się do wzrostu przerobu i podaży oleju sojowego). Konkurencja ze strony taniej ropy na rynkach światowych pogorszyła konkurencyjność olejów roślinnych jako dodatku do produkcji biodiesla.

PSPO za Fammu Fapa na podst. FAO

Bilans oleistych w sezonie 2014/15 wg KE

Agenda Komisji DG Agri oszacowała na koniec stycznia br. produkcję surowców oleistych w Unii w sezonie 2014/15 na 34,73 mln ton czyli 10,7 proc więcej wobec 31,37 mln ton niż w sezonie wcześniejszym.

DG Agri ocenia wzrost produkcji rzepaku w UE o około 3,1 mln ton do rekordowego poziomu 24,1 mln ton oraz produkcji soi o 0,24 mln ton do 1,45 mln ton, natomiast dla słonecznika niewielki wzrost o 0,04 mln ton do 9,22 mln ton.

Import oleistych w bieżącym sezonie 2014/15 powinien zmniejszyć się do

poziomu 15,9 mln ton wobec 17,4 mln ton sezon wcześniej informuje FAMMU/FAPA. Poziom importu poszczególnych surowców oleistych zmniejszy się i dla soi, powinien znaleźć się na poziomie 12,6 mln ton, rzepaku do około 3 mln ton, natomiast słonecznika około 0,3 mln ton.

Podaż oleistych w bieżącym sezonie zwiększy się o 5,6 proc. do blisko 54 mln ton. W bieżącym sezonie 2014/15 zapowiada się 3,8 proc. wzrost przerobu surowców oleistych do około 45,5 mln ton, w tym wzrost dla rzepaku o 1,7 mln ton w tym wzrost dla rzepaku

o 1,7 mln ton do 24,7 mln ton. Dla słonecznika oczekiwany jest wzrost przerobu o 0,52 mln ton do 8,1 mln ton, natomiast dla soi przerób powinien się zmniejszyć o około 0,54 mln ton do poziomu około 12,7 mln ton. W trakcie bieżącego sezonu zapasy oleistych (rzepak, soja oraz słonecznik) powinny istotnie wzrosnąć o 0,6 mln ton do 3,9 mln ton (najbardziej dla rzepaku tj. wzrost do 2 mln ton, dla soi wzrost do 1,1 mln ton, dla słonecznika spadek do 0,8 mln ton)

PSPO za Fammu Fapa

Bilans oleistych UE (mln ton)

	sezon 2013/14				sezon 2014/15 p*			
	rzepak	soja	słonecznik	razem	rzepak	soja	słonecznik	razem
zapasy początkowe	0,90	0,85	0,65	2,40	1,30	1,00	1,00	3,30
Produkcja	20,98	1,22	9,17	31,37	24,06	1,45	9,22	34,73
Import *	3,50	13,51	0,34	17,35	3,04	12,62	0,28	15,94
PODAŻ	25,37	15,58	10,16	51,12	28,40	15,07	10,49	53,97
Eksport *	0,3	0,1	0,7	1,1	0,8	0,1	0,6	1,48
użycie wewnętrzne	23,78	14,53	8,42	46,73	25,60	13,95	9,03	48,58
przerób	23,00	13,22	7,57	43,79	24,70	12,67	8,09	45,46
POPYT	24,07	14,58	9,16	47,82	26,40	14,02	9,64	50,07
zapasy końcowe	1,3	1,0	1,0	3,30	2,0	1,1	0,8	3,90

Źródło: DG Ari, p- prognoza, * poza handlem wewnątrz UE; sezon od VII do VI

Dane z 29 stycznia 2015 r.

Prognoza zbiorów oleistych w sezonie 2015/2016

Zbiory tych surowców oleistych łącznie powinny osiągnąć w sezonie 2015/16 poziom 32 mln ton z arealu 11,5 mln ha i jest to wzrost prognoz wobec poprzednich o 0,1 mln ton

Firma analityczna Strategie Grains w styczniowej prognozie nieznacznie zwiększyła prognozy zbiorów oleistych w UE28 w sezonie 2015/16, w tym rzepaku, soi oraz słonecznika.

Prognozuje się, że średnie plony rzepaku mogą osiągnąć w bieżącym sezonie 3,3 t/ha, co przy areale 6,5 mln ha pozwoli na zbiory rzepaku na poziomie 21,5 mln ton, czyli 8,6 proc. mniej niż rok wcześniej.

Jak informuje FAMMU/FAPA w sezonie 2015/16 SG zwiększyły się również prognozy zbiorów dla słonecznika wobec wcześniejszych i

przewiduje się je na poziomie 8,6 mln ton z arealu 4,3 mln ha. Prognozy zbiorów dla soi przewidują 1,9 mln ton, tj. 5,6 proc więcej niż sezon wcześniej.

PSPO za Fammu Fapa

Plan Urzędowej Kontroli Pasz na 2015 rok

Na stronie Głównego Inspektoratu Weterynarii **zakładka Farmacja/ Utylizacja/Pasze**) opublikowany jest Plan Urzędowej kontroli Pasz na rok 2015.

W porównaniu do Planu na rok 2014 zostały do niego wprowadzone następujące zmiany:

- W roku 2015 wprowadza się nowy kierunek badań „Określanie gatunkowości w produktach z krwi”.
- W roku 2015 zmniejsza się liczbę próbek pobieranych do badań w kierunku wykrywania obecności rtęci, arsenu.
- W roku 2015 wprowadza się nowy kierunek badań „Badanie zawartości substancji czynnej kokcydiostatyku przeniesionego do szarży czyszczącej”.
- W roku 2015 zwiększa się liczbę próbek pasz do badań w kierunku zawartości jodu, EQ, podstawowych składników pokarmowych, energii metabolicznej, szkodników żywych.

- W roku 2015 wydzielono badania zawartości żelaza, manganu, cynku, miedzi, jodu, seleniu, EQ, witaminy A i E, lizyny i metioniny oraz kokcydiostatyków w premiksach.
- W roku 2015 wszystkie pobrane próbki do badań w Urzędowej Kontroli Pasz powinny być dostarczone do Laboratoriów nie później niż do 30 listopada.

Więcej szczegółowych informacji dot. Planu Kontroli na rok 2015 znajdują Państwo na stronie GIW.

<http://www.wetgiw.gov.pl/>

PSPO za GIW

Wzrost subsydiów dla biodiesla - Indonezja

Na początku lutego br. w Indonezji rząd Indonezji zaproponował zwiększenie subsydiów producentom biodiesla z 100 USD/t do 280 USD/t ze względu na spadek opłacalności produkcji pod wpływem taniej ropy. W Azji Południowo-Wschodniej podstawowym surowcem do wytwarzania biodiesla jest olej palmowy. Dnia 5 marca br. Parlament Indonezji zaaprobował propozycję, która wejdzie w życie od

marca br. Na niniejszą wiadomość kluczowa giełda towarowa dla notowań oleju palmowego w Kuala Lumpur (Malezja) odpowiedziała 5 marca br. największym wzrostem dziennym notowań od 3 lat. Posunięcie to spowoduje wzrost zużycia oleju palmowego w Indonezji w br. i będzie katalizatorem dla cen oleju palmowego, które już w tygodniu do 5 lutego wzrosły o 7-8%.

Nadzwyczajne wzrosty wpłynęły na wartość innych olejów. Indonezja jest największym producentem oleju palmowego na świecie (52% udział), a łącznie z Malezją wytwarza około 85% światowej produkcji. Poziom produkcji i spożycia tego oleju w tych azjatyckich państwach wpływa zatem istotnie na światowy rynek oleju palmowego oraz pozostałych olejów.

PSPO za Fammu Fapa na podst. Oli Word, Reuters, WR

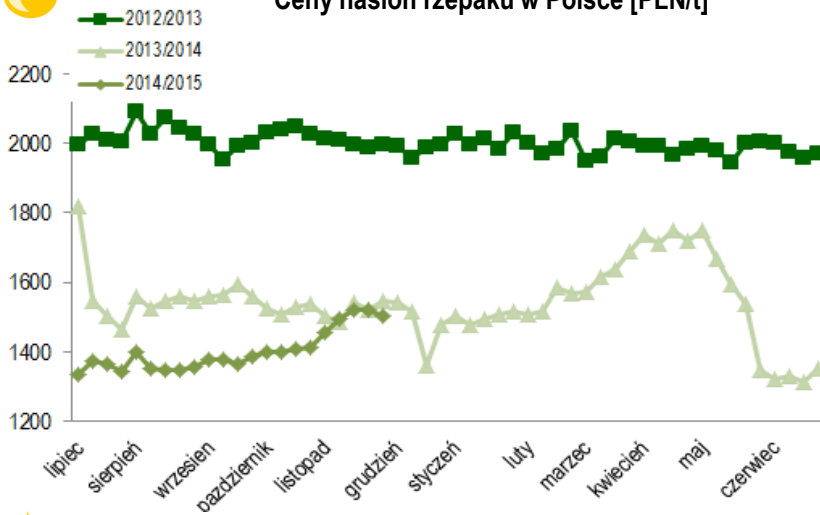
PSPO ma nowego członka – STAOIL Sp. z o.o.

Zarząd Polskiego Stowarzyszenia Producentów Oleju na ostatnim posiedzeniu podjął decyzję o przyjęciu w poczet członków wspierających Stowarzyszenia firmę STAOIL z Kosowa Lackiego. Misją Polskiego Stowarzyszenia Producentów Oleju jest działanie na rzecz tworzenia warunków dla wzrostu

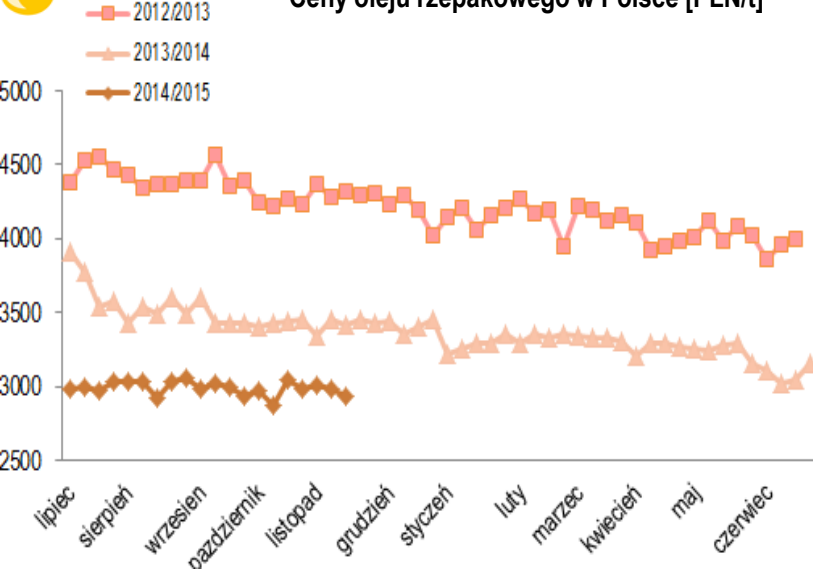
konkurencyjności polskiego sektora olejowego, dlatego bardzo się cieszymy, że Stowarzyszenie zrzesza kolejne firmy z branży. Obecnie w PSPO zrzeszonych jest dziewięć firm : ADM Czernin S.A, ADM Szamotuły Sp z o.o., ZT „Kruszwica” S.A., Zakłady Tłuszczowe w Bodaczowie Sp. z o.o.,

Komagra Sp. z o.o., Zakłady Chemiczne „Organika - Azot” S.A. , PPHU Wilmar, BestOil Sp. z o.o., STAOIL Sp. z o.o..

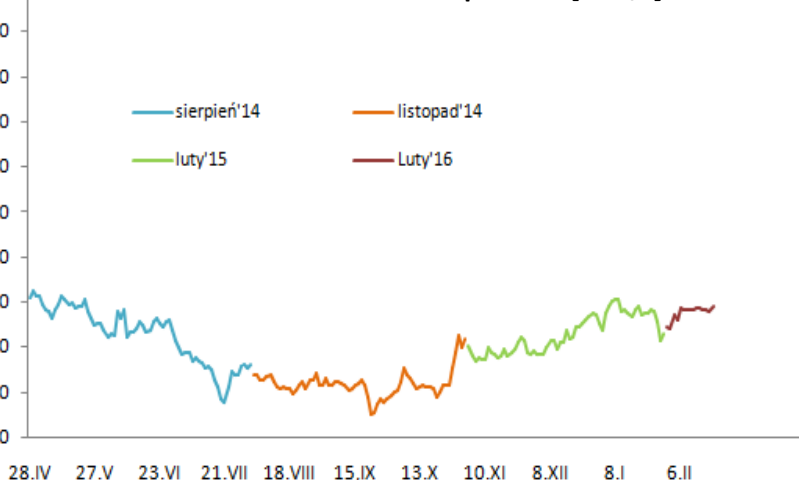
Ceny nasion rzepaku w Polsce [PLN/t]

Ceny oleju rzepakowego w Polsce [PLN/t]

Notowania MATIF na rzepak FOB [EUR/t]

opracowanie PSPO na podst. Euronext

**Średnie ceny produktów rzepakowych w Polsce
9.II - .15II
Wg MRIRW**

Produkt	Cena netto [PLN/t]	Zmiana roczna [%]
Nasiona rzepaku	1505	-2,2
Olej rafinowany	2931	-11,2
Śruta	900	-8,4
Makuch	961	-5,4

**Polski handel zagraniczny
Wg MRIRW [t]**

Nasiona rzepaku	I-XII 2013	I-XII 2014
Eksport	773 837	792 995
Import	220 104	189 995
Olej rzepakowy	I-XI I2013	I-XII 2014
Eksport	390 971	485 418
Import	97 638	133 387

**Notowania MATIF na rzepak (FOB)
z dn. 21. II
Wg Euronext**

Dostawa	Cena [Euro/t]	Kurs EUR [PLN] (NBP)	Cena [PLN/t]
Maj' 15	358	4,1800	1496,4
Sierpień' 15	352,75		1474,5
Listopad' 15	355,00		1483,9
Luty'16	355,50		1486

**Notowania różne
Wg FAMMU/FAPA, Orlen**

Produkt	Jednostki	Cena
Nasiona rzepaku CIF październik/grudzień Hamburg 12 II	[USD/t]	400
Olej rzep. sur. FOB wrzesień Rotterdam 19.II	[EUR/t]	653
BIO 100 PKN Orlen 21 II	[PLN/m ³] netto	3 624
BIO ON PKN Orlen 21 II	[PLN/m ³] netto	3 674